



Més d'un segle de política balear

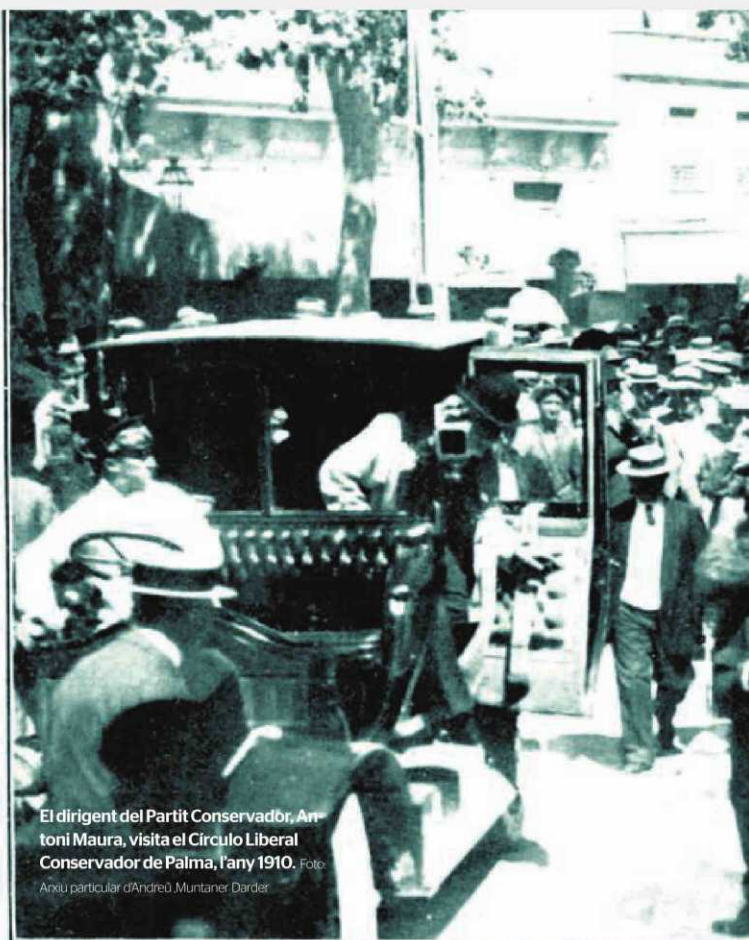
Antoni Marimon Riutort i Sebastià Serra Busquets han publicat, amb edició de Lleonard Muntaner, el *Diccionari de partits polítics de les Illes Balears (1900-2008)*, obra que presenta la crònica de totes les formacions polítiques il·lenques durant el segle XX i part del XXI

Text: **Raphel Pherrer**

PALMA Lleonard Muntaner Editor acaba de publicar *Diccionari de partits polítics de les Illes Balears*, un treball de grup del Departament d'Història Contemporània de la UIB, dirigit pels professors Antoni Marimon i Sebastià Serra. El projecte va néixer el 2002 amb un grup especialitzat que aglutinava alguns docents, persones que ja havien acabat els estudis, investigadors i aficionats als temes dels anys recents de la nostra cronologia. Tot començà un dia en què varen comentar que volien fer algun projecte entre tots i, aleshores, decidiren posar al dia l'evolució dels partits polítics, els sindicats i les patronals a les Illes Balears, treball que és, en realitat, la continuació d'una investigació anterior sobre el moviment associatiu des de final del segle XIX fins al final del franquisme. La feina fou immensa i el resultat, tan ric en dades, que a l'hora de ser publicat amb el títol *Diccionari de partits polítics de les Illes Balears (1900-2008)* varen reservar la documentació sobre els sindicats i les patronals, que seran objecte d'una futura publicació. En el llibre, "s'hi ofereix una detallada evolució de la trajectòria dels partits polítics, amb la seva ideologia, organització, els dirigents més destacats, la implantació, els congressos, les coal-

cions, escissions, publicacions i els resultats electorals", descriu Lleonard Muntaner, editor del volum.

Sebastià Serra assegura que, davant la gran quantitat d'informació que s'havia d'investigar i la complexitat de les dades, "varem engirgolar el projecte cercant més col·laboradors, mitjançant una crida, i arribàrem a ser prop de 50". Afegeix que "s'ha de tenir en compte que no tots eren investigadors a jornada completa", sinó que "dins aquesta xifra hi entren des d'aquella persona que facilità un document o una fotografia fins al qui ens contà una anècdota d'algun polític". Al l'hora de reunir la informació, un dels principals entrebancs fou que hi havia partits i aspectes sindicals sobre els quals ningú especialitzat podia aportar dades. També s'ha de considerar que en alguns casos tampoc no existien arxius. Així que hi havia dificultats per trobar un material objectiu com a base interpretativa i informativa. D'aquesta manera, el projecte s'engegà amb la idea que, a part que s'havia de fer una exhaustiva recollida d'informació, era necessari investigar a fons sobre els partits que no estaven prou documentats, mitjançant arxius particulars, la transmissió oral i una acurada recerca de notícies de les publicacions del moment. A tot això, s'hi ha d'afegir que, més enllà



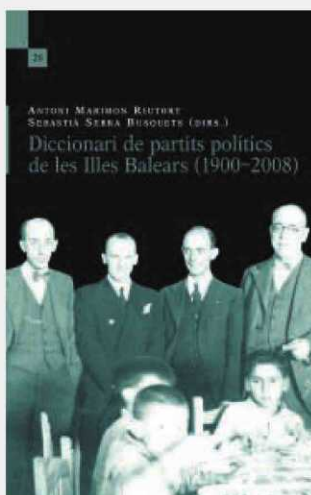
El dirigent del Partit Conservador, Antoni Maura, visita el Círculo Liberal Conservador de Palma, l'any 1910. Foto: Aneu particular d'Andreu Muntaner Darder.

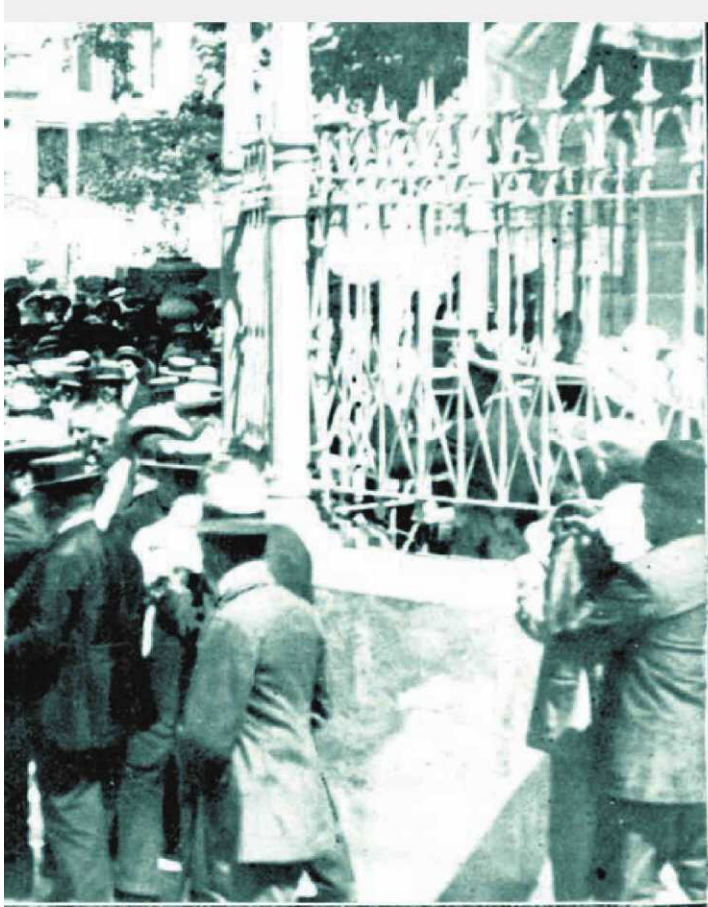
La Direcció General d'Investigació del Govern espanyol va catalogar aquest treball d'utilitat pública

de la vocació investigadora dels participants en aquest projecte, a l'equip li arribà l'impuls de la Direcció General d'Investigació del Govern espanyol, la qual, ja des d'un principi, va catalogar aquest treball d'utilitat pública i, d'aquesta manera, el diccionari es convertí en un dels pocs projectes de ciències socials i humanes amb reconeixement en l'àmbit estatal.

La metodologia de treball

L'equip va fer una consulta a fons de la premsa, tant de la generalista com la de partits, sindicats i patronals, les publicacions satíriques i els arxius de les organitzacions polítiques, una informació que aleshores no estava digitalitzada i, per tant, va ser una feina prou artesanal. El grup de treball feia reunions cada 15 dies amb les persones encarregades de cada àrea, es posaven totes les dades en comú, per ser discutides, i es revisava contínuament allò que ja s'havia obtingut. Anaren sorgint detalls curiosos, com per exemple el fet que al començament del segle XX existien molts de matisos, fins i tot dins d'una mateixa ideologia: "hi havia un republicanisme i un liberalisme molt diversos, envoltats de prou creativitat i iniciativa", diu Sebastià Serra. També s'ha de tenir en compte el lliurepensament dels





LA ETERNA MÁSCARA DE LA DEMOCRACIA



societat hi ha un espectre ideològic molt més ampli que el que reflecteixen els partits polítics. I, per això, dins del mateix PP hi ha militància que no és tan extremada com la de Bauzá; gent que té ponderació i que, fins i tot, de vegades, vota altres opcions, depenent dels programes electorals i els candidats. Així que no es pot descartar que en les properes eleccions les urnes tornin a fer un tomb, ara que els simpatitzants del PP més moderats han vist que el seu vot l'estan utilitzant més per destruir que per crear una riquesa, no només econòmica, sinó també iden-



Serra destaca com a curiositat el trànsit del conservadorisme cap a l'extrema dreta des de final de la República fins a la Guerra Civil

titària i cultural. I no es pot oblidar que en aquesta ocasió hi ha en joc factors abstractes com els símbols -la llengua, la cultura en general, la identitat-, la persecució dels quals ha creat descontentament en bona part de la societat mallorquina, inclosos nombrosos votants del Partit Popular. Quant al futur, Serra creu que, "com que sempre hi ha persones que es preocupen per les coses amb una vàlua i una sensibilitat, el segle XXI tornarà a ser una època d'humanisme, que resultarà imprescindible per sortir de la crisi. Hi ha d'haver una sociabilització, sense tantes agressions, sense les desqualificacions que veim en el món polític i a altres seccions de la societat". Serra admet que, més que una visió de futur, aquesta creença seva és una fervent esperança.*

anys XX, amb moviments associatius de tot tipus, l'esportiu, el cultural, el polític, el laboral, tots interrelacionats entre si. Una altra cosa curiosa per Serra és el trànsit del conservadorisme cap a l'extrema dreta des de final de la República fins a la Guerra Civil. "Aleshores, la Falange era molt minoritària, però estava organitzada i enfortida en el sentit ideològic, i molt aviat passà a ser un partit de masses a partir del cop d'estat militar del 36", explica. Aquell creixement massiu de simpatitzants atenia al principi que durant les grans crisis els partits extrems creixen i es retroalimenten, a l'ombra de la por i la inseguretat, com segurament està passant ara, quan la ultradreta està pujant a diversos indrets d'Europa, a països que semblava que, per tradició política i, sobretot, després de l'escalivada de la II Guerra Mundial, ja l'havien descartada del seu panorama ideològic, fet que, en opinió de Sebastià Serra, reclama una acurada i profunda reflexió històrica.

La pregunta

Quan s'hagi d'actualitzar aquest diccionari de partits polítics de les Illes Balears, què hi llegirem al voltant de les insólites i destructives polítiques de José Ramón Bauzá? Per Sebastià Serra, en aquest punt s'ha de tenir en compte que avui dia a la



Cartell d'Esquerra Republicana de Catalunya. Foto: Biblioteca Bartomeu March

Acudit antiliberal, cartells d'UCD, el setmanari *Nosotros*, portada de la revista *Aquí estamos*, Òrgan de la Falange Española. Fotos (de dalt a baix): Biblioteca Bartomeu March (1,3 i 4) i Anxix Electoral (2)